UBILEJ

U SPOMEN 1900 GODIŠNJICE MUKE I SMRTI GOSPODA NAŠEGA ISUSA HRISTA

KORIZMENA POSLANICA KRIŽEVAČKOG VLADIKE
DRA DIONIZIJA NJARADIJA

NAJVEĆI JUBILEJ

U SPOMEN 1900 GODIŠNJICE MUKE I SMRTI GOSPODA NAŠEGA ISUSA HRISTA

KORIZMENA POSLANICA KRIŽEVAČKOG VLADIKE
DRA DIONIZIJA NJARADIJA

ZAGREB 1933

TISKARA NARODNE PROSVJETE, ZAGREB, TRENKOVA ULICA BROJ 1.

Najveći jubilej

DIONISIJE

po milosti Božjoj i odluci sv. Apostolske Stolice vladika Križevački.

MIR U HRISTU SPASITELJU!

1900 godina je minulo od onog blaženog i najvećeg svjetskog događaja, kad je Spasitelj svijeta s križa jakim glasom povikao »SOVERŠIŠASJA«: IZVRŠENO JE VELIKO DJELO OTKUPLJENJA RODA LJUDSKOGA. Svojom mukom i smrću na križu platio je Jedinorođeni Sin Božji pravdi Božjoj za grijehe roda ljudskoga, zaslužio svima milost i otvorio vrata nebeska.

Slavno vladajući vaseljenski Arhijerej Papa Pijo XI. u svojoj Buli »Quas nuper...« dozva u pamet svim svojim vjernicima čitavoga svijeta ovaj veliki događaj i proglasi na njegov spomen vrijeme od 2. travnja 1933. do 2. travnja 1934.

JUBILEJSKOM GODINOM.

Sv. Otac poziva svu svoju duhovnu djecu, da zajedno s njime što dostojnije proslave ovo jubilejsko vrijeme promatrajući djelo otkupljenja te sve ono, što je s djelom otkupljenja u vezi i zahvaljujući Hristu Spasitelju na Njegovom neizmjernom milosrđu i ljubavi prema svima nama. Koji mogu, neka dođu k Njemu u vječni grad Rim, da ondje u blizini najsvetijih relikvija sv. Križa i drugog oruđa našega spasenja, te na grobovima vrhovnih apostola Petra i Pavla, kao i na drugim mjestima, koja su posvećena krvlju bezbrojnih mučenika, iskažu Hristu Spasitelju zajedno s Ocem i Duhom Svetim najveću slavu, čast i poklon hvaleći za sve to. Koji pako mogu, neka pođu u sv. zemlju, da ondje na mjestima, što ih je posvetila presveta krv samog Spasitelja, iskažu Bogu dužnu zahvalnost.

Prečasna i velečasna gospodo svećenici!
Predragi u Hristu vjernici!

Po nalogu Sv. Oca eto i ja vas danas ovime sve pozivam, da se odazovete pozivu vrhovnog Glavara sv. Crkve, pa da zajedno s njime provedemo ovo jubilejsko vrijeme u duhu pokore promatrajući neizmjerno milosrđe Božje i hvaleći Bogu na beskonačnoj Njegovoj ljubavi prema nama.

Da uzmognemo što savršenije udovoljiti ovoj svojoj svetoj dužnosti, potrebno nam je, da što bolje upoznamo samo djelo otkupljenja te ostala nebeska dobročinstva, koja su s time u vezi kao: da je prečista Djevica Bogorodica postala našom Majkom pod križem; da je Hrist Spasitelj uskrsnuo nama na izgled i kao zalog našega uskrsnuća; da je sv. Petru i njegovim zakonitim nasljednicima dano prvenstvo vlasti (PRIMAT); da je Isus Hrist uzašao na nebo i odande poslao Sv. Duha, koji je posvetio, prosvijetlio i ojačao apostole, te su mogli propovijedati Evanđelje Hristovo po svemu svijetu, pa i danas u svojim nasljednicima razvijaju zastavu križa po svim stranama svijeta i osvajaju narode za Hrista u Njegovoj sv. Crkvi.

Da vam u tom poslu pripomognem, kanim u ovogodišnjoj svojoj okružnici s nekoliko riječi svratiti vaš pogled na samoga Hrista Spasitelja, na Njegovo neizmjerno milosrđe i božansku ljubav prema svakomu od nas. Ostalo će nastojati da nadopune prečasna i velečasna gospoda svećenici tečajem jubilejskog vremena u svojim propovijedima. Moći će i sami vjernici da mnogo nauče čitajući dobre knjige o životu, muci i smrti G. Isusa Hrista te o sv. Crkvi.

1. NAUKA O LJUBAVI HRISTA SPASITELJA PREMA RODU LJUDSKOMU.

Za svaku nauku Božje objave možemo reći, da u sebi krije »riječi Božjega života« (Ivan 6, 68.) te da je »dragocjeni biser«, koji da trgovac kupi, proda sve, što je imao (Mat. 13, 45, 46.). Ali kad je riječ o nauci ljubavi Hrista Spasitelja uopće, tada je ova nauka neopisivo punija, toplija i divnija. Iz ove nauke probija posebni nebeski žar, koji i najhladniju dušu prosvjetljuje i raspaljuje ognjem ljubavi prema Bogu. O, kad bi svi ljudi znali, kakova je to sreća, kakav dar posjedovati nauku ljubavi Božje! Kad bi svi ljudi znali, kako je ugodno, kako slatko, kako milo živjeti onim novim životom, životom nadnaravnim, što nam ga daje nauka ljubavi Božje! Nema sumnje, da bi tada svi ljudi primali tu nauku, kako prima bolesnik lijek, od koga očekuje zdravlje i život.

Kad je veliki Mojsije izvodio iz Misira izabrani narod u obećanu zemlju kroz pustinju, narod je više puta teško sagriješio proti Bogu. Jednom je zgodom Bog kaznio svoj narod pustivši na nj zmije otrovnice. Koga je zmija ugrizla, taj je poginuo. Kad se narod pokajao i stao vapiti ka Gospodu, Bog je naložio Mojsiju, da napravi mjedenu zmiju, stavi je na drvo križa i savjetuje umirućima, neka s vjerom pogledaju na tu zmiju. I koji je tako učinio, taj se spasio.

I mi smo u ovoj dolini suza u sličnom položaju. Tu nas grizu ljute zmije tjelesnih strasti, grijeha. I mi smo danomice u opasnosti, da smrtno sagriješimo i na vijeke poginemo. I kao što je Mojsije po nalogu Božjem svraćao pogled umirućih na mjedenu zmiju na drvetu križa, tako čini po nalogu Božjem i sv. Crkva svraćajući naš pogled na raspetoga Hrista Spasitelja. To ona čini na poseban način u ovoj jubilejskoj godini. Pa kao što je pogled na mjedenu zmiju, koja je bila tip raspetoga Spasitelja, vraćao zdravlje i život umirućima, tako vraća duhovno zdravlje i nadprirodni život svakomu vjerniku živa vjera, ufanje i ljubav prema Hristu Spasitelju. U časovima žalosti, nesreće i pada može da donese našoj duši pomoć, utjehu i lijek jedino pogled pun žive vjere na Hrista Spasitelja. Jedini Hrist Gospodin može da shvati boli naše duše, i da im dade lijeka, jer je Njegovo božansko Srce uvijek svima otvoreno kao Srce prijatelja i brata.

2. NEPONJATNA DUBINA BOŽJEGA MILOSRĐA I LJUBAVI.

Nedokučivo je Božje milosrđe prema rodu ljudskomu. Bog je na vijeke odbacio od sebe pale anđele, dok je palim ljudima obećao i dao Spasitelja. Iz nedokučive ljubavi prema rodu ljudskomu silazi s neba druga osoba presvetoga Trojstva, prima na sebe narav ljudsku, postaje čovjekom, Jaganjcem i Žrtvom za grijehe naše. »On naše bolesti primi i grijehe naše uze na se i mjesto nas boli ponese« (Is. 53, 3.). Da ljude spase, Hrist Spasitelj živio je na ovome svijetu kroz 33 godine u siromaštvu, tihom poslu i neprestanoj molitvi. Svojim nam je primjerom pokazao put u nebo. Dozvolio je da Ga ljudi drže za sina tesarava; radom svojih ruku uzdržavao je svoj život. Nakon 30 godišnjeg skrovitog života javlja se među ljudima kao učitelj i propovjednik. Svoju učiteljsku službu započe izjednačivši sebe s grješnicima primajući krštenje od sv. Ivana poput drugih grješnika i posteći kroz 40 dana i 40 noći. Posljednje 3 godine svoga života sproveo je obilazeći židovskom zemljom i propovijedajući te svagda dobro tvoreći. Gdje je samo vidio suzu, ondje ju je otro; bolesne je ozdravljavao, slijepcima vid vraćao, gluhima i nijemima sluh i govor, dok je opsjednute oslobađao od nečistih duhova. Siromašnoj je udovici vratio zdravog i živog sina, uskrisio Jairovu kćerku, obranio osuđenu na smrt grješnicu. Na svakom je mjestu branio pravednost i istinu. Gordim je farizejima predbacivao njihovo licemjerje, čudesnim razmnoženjem hljeba nahranio je više tisuća siromaka. Najvećim je miljem tražio društva onih, koji su potrebovali Njegovu pomoć; na svoje je grudi pritiskivao nevinu dječicu, no s najdivnijim je milosrđem primao raskajane grješnike. Iskoristio bi svaku zgodu, da pouči

ljude te da im dobro čini. Za sve to primi kao platu od ljudi: uhvatiše ga kao zločinca i staviše pred sud; nu On se nije branio, nego je strpljivo sve snosio: udaranja po licu, bičevanje, trnov vijenac i za porugu grimizni plašt. Harod Ga je ismijao, narod zapostavio Barabi, razbojniku, Pilat Ga osudio na smrt na križu. G. Isus Hrist noseći svoj križ tri puta pada pod njim. Pribit na križ moli za svoje ubojice i Bogu Ocu žrtvuje svoj život za život i spasenje svijeta. Tko će moći da dokuči tu neizmjernu dubinu milosrđa i ljubavi Hrista Spasitelja!

3. NAUKA HRISTA SPASITELJA.

Život, muka i smrt G. Isusa Hrista puna je nauka za svakoga čovjeka. Prema riječima sv. Pavla: »Sin je Božji onaj, u kom je sve blago mudrosti i znanja sakriveno« (Kol. 2, 3). Sama Božja Mudrost, druga osoba presv. Trojstva, dostojan je i predivan predmet našega poznanja i počitanja. A upravo je u tom poznanju prema riječima Sv. Pisma za svakoga od nas »život vječni«: »Ovo je život vječni, da upoznadu Tebe, jedinoga Boga istinitoga, i koga si poslao, Isusa Hrista« (Iv. 17, 3).

Dobro upoznati Hrista Spasitelja to je velika stvar, ali to je ujedno i najveća mudrost na ovome svijetu. Manje vrijedi poznavati sve nauke ovoga svijeta od poznavanja Hrista Gospoda. Veliki apostol Pavao toliko je cijenio poznavanje Isusa Hrista, te je u prispodobi s time sve drugo smatrao za ništetno: »Sve držim za štetu prema preznamenitoj spoznaji Hrista Isusa, Gospodina mojega, radi koga sve izgubih i smatram kao blato, da Hrista stečem« (Fil. 3, 8). Priprost i nepismen čovjek, koji poznaje G. Isusa Hrista, mudriji je od sviju učenjaka ovoga svijeta, koji Hrista ne znadu. Siromah, koji poznaje i ljubi Hrista Gospoda, bogatiji je od najvećih bogataša, kojima je Isus Hrist tuđ. Istina, teško je dobro upoznati običnoga čovjeka, a kud i kamo je teže upoznati BOGA-ČOVJEKA! Mi možemo čovjeka sad više a sad opet manje poznavati. Jednoga poznajemo po čuvenju, a drugoga iz viđenja. Ali znati, što čovjek misli, što želi, što ljubi, što ne ljubi, kakovo je u njega shvaćanje, kako on sudi, kakova mu je narav, kakvi običaji, kakovo srce, to je stvar veoma teška. Slično mogu ljudi da poznaju i G. Isusa Hrista. Jedni Ga poznaju samo iz daleka odatle, što su o Njemu nešto čuli. Drugi Ga poznaju nešto bolje, jer su učili o Njemu u katekizmu i čuli u propovijedima. Oni znadu, da je G. Isus Hrist Sin Božji, da je sišao s neba, da se narodio od presvete Djevice i da je za nas umro na križu, da nam je ostavio svoju nauku, svoje Tajne, svoju milost. Više od tog ne znaju ništa. Neki dapače misle, da nije ni moguće više znati o Spasitelju. Takovi ljudi ne znadu, da u poznavanju G. Isusa Hrista nema granica te da je to veće blaženstvo u našoj duši, što savršenije poznajemo Hrista Spasitelja.

Tako mi možemo savršenije upoznati Hrista Spasitelja, ako marljivo čitamo Sv. Evanđelje. Tamo nalazimo, što je i kako je radio G. Isus Hrist, kako je naučavao, kakova je čudesa tvorio, kako se molio. Možemo temeljitije upoznati božanskoga Spasitelja i iz drugih knjiga, u kojima je opširnije opisana i rastumačena Njegova nauka. Ali možemo još i dalje poći. Isusa Hrista možemo poznati ne samo iz knjiga, ne samo iz pripovijedanja drugih, nego i iz vlastitoga iskustva. Kad je žena Samaritanka kod Jakovljeva zdenca shvatila, da je Onaj, koji s njome govori, obećani Mesija Spasitelj, koga su očekivali, počela je i druge dozivati k Hristu Spasitelju opetujući riječi: »Dođite, da vidite čovjeka, koji mi kaza sve, što sam učinila« (Iv. 4, 29.). I došli su stanovnici grada Samarije iz znatiželje. Ali kada su govorili s Isusom Hristom, povjerovali su u Njega, a ženi su kazivali: »Već ne vjerujemo poradi tvojega pripovijedanja, jer sami smo čuli, i znademo: da je ovo zaista Spasitelj svijeta, Hrist« (Iv. 4, 42.).

U početku su poznavali G. Isusa Hrista na osnovu pripovijedanja žene Samaritanke, a kasnije su se sami o tome uvjerili. I mi svi, predragi vjernici, možemo upoznati G. Isusa Hrista, ne samo iz knjiga, ne samo slušajući nauke drugih, već i sami od sebe. A tko na ovaj način upoznaje G. Isusa Hrista? Na ovaj način upoznaje G. Isusa Hrista onaj, koji živi prema Hristovoj nauci. Život pravoga kršćanina mora da bude život duhovni, a ne tjelesni, život nebeski a ne zemaljski. Tko takovim životom živi i drži se Božjega zakona; tko se iskreno brine za svoje spasenje i pobožno pristupa k sv. Tajnama; tko se svaki dan moli, taj će u brzo razumjeti na samom sebi, kako je dobar, kako milosrdan Isus Hrist. Ovakova će duša sve savršenije shvaćati, tko je i što je za nas G. Isus Hrist.

Koji tako živu, ti mogu poput pomenutih Samaritanaca da kažu: poznajemo Hrista Spasitelja ne iz knjiga, ne iz pripovijedanja drugih, već mi smo se sami uvjerili, sami smo vidjeli i sada znademo.

G. Isus Hrist ulazi u ljudsku dušu ne samo po svojoj nauci i po svojim Tajnama, ne samo preko svojih službenika, nego se s njome sjedinjuje, s njome se razgovara i izravno po svojoj milosti, po svojemu životu. Na taj se način On sam očituje našoj duši i daje da Ga duša upozna.

O ovakovom unutrašnjem životu duše, koji ljudsko oko ne može da vidi, govori sv. Pavao, kad kaže: »Život je vaš sakriven s Hristom u Bogu« (Kol. 3, 3.). Tu sama duša u sebi prepoznaje Hrista Spasitelja. Ovakovo spoznanje mnogo više vrijedi od svakog drugog, što ga postizavamo iz knjiga ili iz slušanja. O takovom spoznanju Boga govori prorok David, kad veli: »Okusite i vidite, kako je dobar Gospod« (Ps. 33, 8.). Kušajte, veli, ne okusom tijela, nego duše, kako je sladak, kako dobar Bog — »slađi od meda za moje usne« (Ps. 118.).

U ovakovom unutrašnjem spoznanju Hrista Gospoda nalazi kršćanska duša ono, što se na nju samu odnosi: srdačnu ljubav

Isusa Hrista, ljubav najnježniju. Kod takova se spoznanja odnosi Isus Hrist prema duši kao brat, kao zaručnik, i duša kod toga osjeća onu posebnu duhovnu ljubav. Odatle se opet u duši nužno rađa srdačna zahvalna ljubav prema Hristu Spasitelju. Samo takova duša može da govori sa sv. Pavlom: »Tko će nas rastaviti od ljubavi Hristove? Nevolja ili stiska, ili progonstvo? ili glad, ili golotinja, ili pogibao, ili mač? Kao što je napisano: Za tebe nas ubijaju vas dan, drže nas kao ovce, koje su za klanje. Ali u svemu ovomu pobjeđujemo po onomu, koji nas ljubi. Jer sam uvjeren, da ni smrt, ni život, ni anđeli, ni poglavarstva, ni sadašnjost, ni budućnost, ni sile, ni visina, ni dubina, ni drugo kakvo stvorenje ne može nas rastaviti od ljubavi Božje, koja je u Hristu Isusu, Gospodinu našemu« (Rim. 8, 35—39.).

Predragi vjernici!

Bog svakoga od nas napose tako ljubi, kako nas ne može da ljubi ni otac, ni rođena majka. To je On dokazao time, što je svog Jedinorođenog Sina dao za nas na smrt. Svaki dakle od nas može s pravom da kaže sa sv. Pavlom: »Hrist je umro za mene, žrtvovao je za mene svoj život«. Božanski Spasitelj tako nas je ljubio, te je bio spreman, da za svakoga od nas posebice umre. O toj nam ljubavi govori, kad kaže: »Veće ljubavi od ove nitko nema, da tko život svoj položi za svoje prijatelje« (Iv. 15, 13.).

Tko upozna tu ljubav Hrista Spasitelja prema sebi, taj ne može da bude hladnokrvan, on mora da uzvrati ljubav za ljubav. Ispitujmo se češće u ovom jubilejskom vremenu, kakova je naša ljubav prema Hristu Spasitelju i sve moguće učinimo, da ta ljubav bude što dostojnija ljubavi Spasiteljeve prema nama! Neka ovo jubilejsko vrijeme bude za svakoga od nas škola ljubavi prema Hristu Spasitelju! —

4. BOŽANSKI SPASITELJ SVAKOGA ČOVJEKA NAPOSE LJUBI.

Sv. Pismo nam svjedoči: u noći, kad je bio G. Isus Hrist predan, ili bolje, kad se sam predao na smrt za život svijeta, uze u svoje presvete i prečiste ruke kruh, blagoslovi ga, prelomi i davajući svojim učenicima i apostolima reče: »PRIMITE, JEDITE, OVO JE TIJELO MOJE, KOJE SE ZA VAS ŽRTVUJE: TO ČINITE NA MOJ SPOMEN.« Tako i čašu po večeri govoreći: »OVA JE ČAŠA NOVI ZAVJET U MOJOJ KRVI; TO ČINITE, KADGOD BUDETE PILI, NA MOJ SPOMEN« (I. Kor. 11, 24. 25.).

Ljubav je Hrista Spasitelja bila tako velika, tako neizmjerna prema svim ljudima, te je želio, da za sve žrtvuje svoj život. Radi toga je i primio na sebe grijehe svijeta, da za njih plati Božjoj pravdi svojom mukom i smrti na križu.

Ali Njegovom božanskom Srcu kao da je bila premalena žrtva, da samo jedanput umre za nas. Ono je htjelo da svoju

krvnu žrtvu obnavlja kroz stotine i tisuće godina po svim stranama svijeta i na svakom mjestu u svako doba. G. Isus Hrist je mislio na sve ljude sviju vijekova i na svakoga napose. Njihovo je spasenje bilo za Nj dragocjenije od vlastitoga života. Odluči stoga da svim vijekovima ostavi vidljive znakove te svoje beskrajne ljubavi prema svim dušama, koje će živjeti na ovome svijetu do Njegova drugoga dolaska. A kako je to proveo? Božanska Ljubav Hrista Spasitelja iznađe čudesni način, kako da obnavlja svoju smrt: ustanovi Tajnu presv. Euharistije kao žrtvu Novoga Zavjeta i Tajnu Sv. Reda, koja će rađati službenike te žrtve. Njegova će se krvna žrtva po čudu milosrđa i ljubavi obnavljati neprestano i to ne samo u Jerusalimu na Golgoti, nego svaki dan u svakoj crkvi i crkvici kod svake Službe Božje za sve ljude čitavoga svijeta i za svakoga napose. Ponavljat će se u prisutnosti mnogih i u prisutnosti jednoga ili dvojice.

Ponavljat će se za mnoge i za one pojedince, koji će htjeti da svoju žrtvu sjedine sa žrtvom Božjeg Sina. I svaki će kršćanin moći da vjerom uzlazi na goru Golgotu i da promatra smrt Hrista Spasitelja; moći će da gleda, kako iz Njegovih rana teče presveta Krv.

Moći će da sluša Hristove riječi s križa: »Oče, oprosti im...« »Danas ćeš biti sa mnom u raju...« »Evo ti Majke...« »Žeđam...« »U ruke Tvoje predajem duh svoj,« »Svršeno je...« I tko bude promatrao taj prizor kod Službe Božje, taj će morati da shvati, da se Hrist Spasitelj i za njega napose žrtvovao...

Blago svakomu kršćaninu, koji revno crpi iz ovog sv. vrela božanske ljubavi prema nama!

Ali pođimo još dalje!

G. Isus Hrist ustanovljujući Tajnu presv. Euharistije kao žrtvu mislio je i na slaboće ljudske duše te iz svoje neizmjerne ljubavi ustanovljuje hranu i lijek za ljudsku dušu. A hranom i lijekom po Njegovim vlastitim riječima postaje On sam: »Hljeb, koji ću vam dati, tijelo je moje, što ću ga dati za život svijeta« (Iv. 6, 51.). Dalje nam kazuje: »Ako ne jedete tijela Sina čovječjega i ne pijete krvi Njegove, ne ćete imati života u sebi. Tko jede moje tijelo i pije moju krv, ima život vječni...« (Iv. 6, 53. 54.).

Nu beskonačna ljubav Hrista Spasitelja ne zaustavi se ni kod toga. Kad je prao svojim apostolima noge, Petar nije htio da dopusti, da mu Isus Hrist opere noge. On se otimao tome iz poštovanja i ljubavi prema Hristu Gospodinu. Nije tada još znao, da će doći vrijeme, kad će se Hrist Spasitelj pred svakom kršćanskom dušom tako poniziti, kao da se pred svakoga spušta na koljena i da svakomu napose želi da opere noge. Beskonačno milosrđe i ljubav Hrista Spasitelja prema svakom pojedinom kršćaninu napose ustanovljuje novu Tajnu, TAJNU SV. POKAJANJA, u kojoj cijenom svoje presv. krvi pere dušu svakoga čovjeka napose, da ga nakon toga uzmogne nahraniti nebeskim Kruhom i anđeoskim Vinom u presvetoj pričesti.

Imajući sve to pred očima mora svaka duša da usklikne: »Velik si, Gospode, i divna su djela Tvoja, i nijedna riječ ne dostaje da dostojno hvali čudesa Tvoja.«

5. LJUBAV HRISTA SPASITELJA VRAĆAJMO LJUBAVLJU.

»Što ću uzvratiti Gospodu za sva dobra, što mi ih čini«, pitao je prorok David. A tako treba da pita duša svakoga pravoga kršćanina katolika gledajući oko sebe mnogo veće dokaze neizmjernog milosrđa Božjeg i ljubavi Božje. Na ovo pitanje treba da svaki od nas dade dostojni odgovor u ovoj velikoj jubilejskoj godini. A kako? Eto nekoliko načina.

Prvi i najniži stepen jest ovaj: kršćanin katolik mora da otvoreno prizna Hrista Spasitelja svojim GOSPODOM I BOGOM te da mu kao takovu iskazuje svagda i svagdje najveću čast, slavu i poklon, kakva pripada Bogu u presvetom Trojstvu jednomu. Tko barem toga ne čini, taj nije pravi kršćanin. Na takova se odnose riječi evanđelista Ivana, kad kaže: »Tko nema Sina Božjega, nema života« (1. Iv. 5, 12.) i opet: »Svaki duh, koji ne priznaje Isusa, nije od Boga. I ovaj je Antihristov... (1. Iv. 4, 1.).

Možda će se ne jednomu pričiniti da među našim ljudima nema takovih, koji bi se odricali Hrista Spasitelja i koji Ga ne bi priznavali Gospodom i Bogom. Kamo sreće, kad bi tako bilo! Ali na žalost, imade i među našim ljudima takovih, koji su doduše kršteni, ali u životu, poimence javnom, ne priznaju Hrista Spasitelja svojim Gospodom i Bogom. Amo spadaju svi tako zvani kršćani, koji hoće da iz javnoga života odstrane sve uredbe Božje. Koliko imade danas krštenih duša, koje misle da će Hristovu nauku i Hristov moral moći da zamijene plitkim ljudskim znanjem i nekim ljudskim ćudorađem? A što se sve danas ne piše po novinama i po knjigama proti Hristu Gospodu i Njegovoj sv. Crkvi! Priznaju li ti ljudi, koji tako rade, Hrista Spasitelja svojim Gospodom i Bogom!

Srce nam se napunjuje teškom boli, kad pomišljamo, kako je velik broj onih, koji poput Židova idu za Hristom Spasiteljem, dok imadu od Hrista i Njegove sv. Crkve korist, a čim toga nemaju, ostavljaju Ga i sa Židovima viču: »Raspni Ga, raspni«. Slavni nizozemski slikar Raemacker naslikao je nedavno krasnu sliku — punu značenja —. Slika predstavlja bosonoga Isusa Hrista, zaodjenuta prostim grubim odijelom, kako stoji pred vratima palače, u kojoj delegati iz raznih država svijeta raspravljaju o razoružanju i o svjetskom miru. G. Isus Hrist moli raskošno obučenog vratara, da ga pusti u dvoranu, da uzmogne barem slušati rasprave o miru. Vratar prezirno motri siromašnog i nepoznatog tuđinca, koji se usuđuje takovo što prositi i ne pušta ga u dvoranu. A sigurno ne bi bilo ni delegatima svjetskih država milo čuti iz usta vječne Mudrosti riječ: »L j u b i t e n e p r i j a t e l j e s v o j e i d o b r o č i n i t e o n i m a, k o j i v a s m r ž e.« I baš zato, jer na mirovnoj konferenciji

nema Hrista Spasitelja, ne će ona donijeti svijetu mira. Ovo isto vrijedi i za svaku pojedinu dušu, za svaku obitelj, za svako mjesto i grad, za svaki narod i državu, kao i za sav svijet: Gdje nema Hrista Spasitelja i blagoslova Njegove sv. Crkve, ondje nema mira, sreće ni zadovoljstva ni za pojedince ni za narode, a ni za države.

S toga, predragi moji vjernici, barem mi svi, koji po milosti Božjoj nosimo u svojim dušama živu vjeru u Hrista Spasitelja, štujmo Ga i iskazujmo Mu dostojnu slavu, čast i poklon, kako to pripada Bogu.

Otvoreno ispovijedajmo svoju svetu vjeru, kako nas uči sv. Katolička Crkva. Prema nauci sv. Crkve Katoličke mi poštivamo i klanjamo se božanstvu Isusa Hrista i Njegovom svetom čovječanstvu, koje je nerazdruživo sjedinjeno s božanstvom u jednoj božanskoj osobi. Klanjamo se presv. Tijelu i časnoj Njegovoj Krvi; klanjamo se Njegovim mukama i svijetlom uskrsnuću.

Ispovijedamo i vjerujemo, da G. Isusu Hristu kako u Božjoj tako i u ljudskoj naravi pripada jednaki poklon bogopočitanja (adoracija). Vjerujemo, da taj isti poklon pripada i Njegovom presv. čovječanstvu i svakom dijelu Njegove ljudske naravi: Njegovoj duši i tijelu, Njegovom licu i ranama.

Mi se klanjamo ljudskoj naravi G. Isusa Hrista, jer je to narav Božje Riječi, koju je Riječ podigla do neizmjernog dostojanstva. Klanjamo se ljudskoj naravi zato, što je ona združena s Božjom naravi u Božjoj osobi tako, te se od nje ne može nikad razdijeliti.

Klanjamo se svim tajnama Hristova života, svim djelima, svim riječima. Poštujemo i veličamo sve, što je Isus Hrist učinio za naše spasenje, jer je On u svemu tome otkrio pred nama samoga sebe.

Klanjamo se Njegovim mukama, jer u njima gledamo Njegovo neizmjerno milosrđe i ljubav prema nama.

Veličamo i slavimo Njegovo uskrsnuće, jer u tome gledamo Njegovu silu i slavu.

I sve, što se odnosi na Hrista Gospoda, nama je milo i sveto. Ono je predmet našega počitanja. Štujemo Njegove svete slike, jer nam one dozivaju u pamet Njegovu osobu. Klanjamo se časnom drvu sv. križa, pa i najmanjim česticama tog najčasnijeg drva, jer je na njem raspet umro Hrist Spasitelj.

Klanjamo se časnom križu, kad ga sv. Crkva izlaže na javno počitanje, jer nas taj križ podsjeća na drvo našega spasenja.

Poštujemo i klanjamo se i pojedinom oruđu muke i smrti Hristove, koje su kršćani sačuvali kao najdragocjenije sv. moći.

S osobitim strahom počitanja stupa svaki kršćanin katolik u kapelu crkve Jerusalimske u Rimu, u kojoj se nalaze najveće relikvije sv. križa, na kome je bio raspet G. Isus Hrist.

Hodočasnici iz sviju strana svijeta u velikom broju polazili su i polaze svake godine na daleki put u Palestinu, da posjete

mjesta, što ih je Hrist Spasitelj posvetio svojim životom i natopio svojom presvetom krvi. Svaki drži za osobitu čast, ako može da posjeti dvoranu Posljednje večere, da pođe preko potoka Cedrona u vrt Getsemani i da stane na ona sveta mjesta, gdje se Isus Hrist krvavim znojem za nas znojio; da odande duboko zamišljen slijedi stopama Hrista Gospoda na mjesta, gdje su stajale kuće velikih svećenika Ane i Kaife. A s kakovim čuvstvima stupa svaki kršćanin po križnom putu Hrista Spasitelja na goru Golgotu, da se pomoli na mjestu, gdje je među nebom i zemljom visio na križu Spasitelj svijeta, te da se odande opet spusti u grob Hrista Spasitelja! Nema sumnje, da su ljudskoj duši neopisivo mila mjesta, gdje je »Riječ tijelom postala,« zatim Betlehem, Misir, Nazaret, Jordan, Kafarnaum, gora preobraženja i uzašašća na nebo i druga sveta mjesta.

Sve je predmet našega počitanja, štogod se odnosi na Hrista Spasitelja i to u onoj mjeri, u kojoj se nalazi prema osobi božanskog Spasitelja. Što se samo izvana odnosi na osobu G. Isusa Hrista, kao na pr. slike, oruđe muke i smrti Isusa Hrista, to štujemo samo radi te vanjske veze. Veće poštovanje iskazujemo onim stvarima, koje izravno pripadaju Hristu Gospodu, kao na pr. Njegovo čovječanstvo. Od sviju pako predmeta, kojima pripada bogopočitanje, najkrasniji je i za nas najmiliji predmet presveto SRCE BOŽJEG SINA, kao najjači simbol Njegove božanske ljubavi i Njegova milosrđa prema nama.

6. O ŠTOVANJU PRESVETOG SRCA ISUSA HRISTA.

Rekli smo, da ljudskoj naravi Hrista Spasitelja pripada bogopočitanje — adoracija, jer ona pripada Božjoj osobi. Srce pako G. Isusa Hrista najvažniji je dio ljudske naravi i ono nam najbolje doziva u pamet sve ono, što je Hrist Spasitelj za nas učinio i koliko nas je ljubio.

U ljudskom je tijelu srce središte života. Ono imade najveću vezu sa životom duše kod čovjeka, s njegovim čuvstvima i s ljubavi.

U svagdanjem životu biva, da se silniji potres duše, jače razbuđena čuvstva odrazuju na srcu. Kad je duša puna radosti, srce jače kuca, krv brže kruži tako, te se to sve odrazuje i na licu. I obratno: kad je čovjek u velikoj žalosti, srce se steže, boli, i opet se sve to odrazuje i na licu čovjeka. Srce drži čitav život tijela. Dokle ono kuca i tjera krv po tijelu, čovjek živi; kad toga nestane, prestaje i život čovjeka.

Slično je bilo i u Srcu G. Isusa Hrista. Njegove boli zbog grijeha roda ljudskoga, Njegova ljubav prema svima i želja da sve spase, sva Njegova čuvstva odrazivala su se na Njegovu Srcu. Njegovo se Srce stisnulo od boli i žalosti u vrtu Getsemani uoči gorke muke i prema riječima evanđeliste Mateja »Isus se poče žalostiti i plašiti« (Mat. 26, 38.). Ono se potreslo od žalosti, kad je proplakao nad Jerusalimom. Čitava unutrašnja muka

cijeloga Njegova života, koja se započela s časom njegova ulaska u ovaj svijet, i za koju On sam reče »krštenjem, kojim se ja krstim, vi ne možete biti kršteni«, odrazivala se neprestano na Njegovu Srcu.

Promatrajući dakle i govoreći o presvetom Srcu Hrista Spasitelja mi si dozivamo u pamet sav unutrašnji život G. Isusa Hrista — život Njegove presvete duše, život ljubavi, žrtve i boli.

Kadgod iskazujemo štovanje G. Isusu Hristu, mi Ga uvijek vežemo s kojim predmetom ili s pojedinim tajnama iz Njegova života. Tako se spominjemo njegova rođenja u Betlehemu, Njegovih nauka, čudesa, muke, smrti, uskrsnuća, uzašašća na nebo. Kad tako radimo, mi bismo time htjeli na neki način da dokažemo G. Isusu Hristu, da shvaćamo Njegove nauku, što nam ju je dao, kad je izrekao: »Ja sam put, istina i život« (Iv. 14, 6.). Radi toga i sv. Crkva stavlja pred naše oči pojedine nauke i događaje iz života Isusa Hrista u nedjeljnim, prazničnim i svakidašnjim evanđeljima.

Ovo je razlog, da se u našim crkvama nalaze naslikane slike glavnih blagdana na Ikonostasu, da nam one uvijek predočuju najveće tajne iz života G. Isusa Hrista.

Ali imade tajna u životu Hrista Spasitelja, koje su sakrite oku ljudskome i koje se ne dadu naslikati, ni opisati, a na koje mi ipak moramo misliti i kojih se moramo sjećati u svojim molitvama. Takove su tajne one, što su se zbivale u Njegovoj duši.

O kad bi se te riznice otkrile pred našim očima, kad bismo mogli da skroz na skroz upoznamo onaj unutrašnji život Hrista Spasitelja: što je On osjećao, što mislio, što Ga je tješilo, a što boljelo!

Ovo se ne da naslikati, ali o tome možemo razmišljati i s pomoću milosti Božje u te tajne sve dublje prodirati. Eto, to je svrha pobožnosti prema presv. Srcu Hrista Spasitelja.

Duša, koja traži, koja ljubi, ona će moći da nađe ljubav Hristovu u svakom Njegovom djelu, u svakoj riječi, u životu, muci i smrti Hristovoj. Kao što se u svim stvarima, što ih gleda naše oko, nalaze zrake nebeskoga sunca, tako se i ljubav G. Isusa Hrista odrazuje na svim djelima, što ih je On učinio u svojem životu i na smrti. Sunce, koje sve to prosvjetljuje i ogrijeva, jest presveto Srce Božjeg Sina.

Tko dakle njeguje u svojoj duši pobožnost prema presv. Srcu Hrista Spasitelja, taj će u svim tajnama života Hristova lako nalaziti ljubav Isusa Hrista. Pred njegovim će se očima otvarati sve unutrašnje tajne života Hrista Spasitelja, a u duši će mu rasti i cvasti predivni cvjetovi Božje ljubavi.

Kao što nakon oštre zime blago proljetno sunašce i topla proljetna kišica probuđuju prirodu na nov život, tako i u duši čovjeka kršćanina, kad je obasja sunce Božje ljubavi i orosi rosa milosti s neba, duša se budi na nov život, počinju se u njoj razvijati razne biljke duhovnoga života, cvatu cvjetovi svetih odluka, zore kreposti i razna dobra iz ljubavi prema Hristu Gospodu.

Do svega toga dovodi nas pobožnost prema presv. Srcu Isusovu.

Ta nam je pobožnost od vanredne koristi u našem svagdanjem životu. U mnogim je parohijama zavedeno Apostolstvo molitve, u drugim druge bratovštine, koje više manje njeguju tu pobožnost. Gdjegod je tako udešeno, narod grne u crkvu, iskreno ljubi Boga i bližnjega. Nije moguće izbrojiti sviju milosti, što ih dobivaju članovi takovih organizacija od Hrista Spasitelja. Ne jedna je majka na taj način isprosila zdravlje svojemu djetetu, ne jedan je gospodar isprosio za sebe pomoć u nevolji, utjehu u žalosti. Reći ću još i više : nema na ovome svijetu kršćanina, koji sam na sebi ne bi iskusio milosrđe i ljubav Hrista Spasitelja, ako iskreno štuje presv. Srce Isusovo. Ja sam duboko uvjeren, da tkogod posluša moj savjet i započne u svojim svagdanjim molitvama utjecati se presv. Srcu Isusovu, taj će u brzo osjetiti obilne plodove takovih molitava.

Već sam u više navrata preporučivao u svojim poslanicama, da vjernici u svojim kućama zajednički obavljaju večernje molitve. Gdje vjernici tako rade, neka svaki iza svršenih molitava još jedamput pridigne svoje srce i dušu pred prijestol Božji, i ne više glasno, nego potiho neka doda još jednu kratku molitvicu u čast presv. Srca Isusova. Ta molitvica neka glasi od prilike ovako : Gospodine Isuse Hriste, Tvojem Božjem Srcu preporučam ovu ili onu svoju potrebu ! Udijeli mi ovu ili onu milost ! Neka svaki kaže, kako mu savjetuje njegovo srce ne bojeći se Božje ljubavi.

Vi na pr. mladići, koji se spremate u vojsku, molite prije svoga polaska od presv. Srca Isusova posebne milosti, da ne nastradate u vojsci, već da se ondje okoristite, a ne da se gori vratite svojim kućama, no što ste od kuće otišli.

Drugi opet imadete, da si odaberete drugaricu svoga života. Ovo je bez sumnje najvažniji korak vašega života. Vruće se molite presv. Srcu Spasiteljevom, da Vam pomogne i da s Njegovim blagoslovom započnete svoj novi obiteljski život, a ne u grijehu i s prokletstvom.

To isto vrijedi i za djevojke, koje imadu da u crkvi pred svetim oltarom polože prisegu doživotne vjernosti i poslušnosti odabraniku svoga srca. Koliko je danas nesretnih obitelji ! A zašto ? Zato, što nisu prije vjenčanja tražili pomoć i blagoslov od Hrista Spasitelja, nego su možda i u grijehu dolazili na vjenčanje.

Uvjeren sam, da nema roditelja, koji ne bi željeli svojoj djeci sreću i zadovoljstvo. Ali nije dosta željeti, treba im to i isprositi od Boga. S toga i vama, roditelji, na srce stavljam : mnogo molite za svoju djecu. Nikada ih nemojte siliti iz kakvih materijalnih razloga, da se vjenčaju protiv svoje volje. Takav je postupak od strane roditelja veliki grijeh pred Bogom; a djeca imadu pravo i dužnost, da u ovoj stvari ne slušaju svojih roditelja.

A ti, gospodaru, koji možda ne živiš u miru sa svojim bratom ili susjedom, a možda imadete i proces, moli božanskog Spasitelja, da te prosvijetli, te dobro spoznaš, da li je doista pravda na tvojoj strani. Svoju stvar samo onda na sudu brani, ako si potpuno uvjeren, da si u pravu. Rado praštaj svakomu i ne daj da ti sunce zađe u gnjevu.

Nije moguće izbrojati sviju slučajeva, u kojima se možemo utjecati za pomoć presv. Srcu Hrista Gospoda, jer tih imade toliko, koliko ih imade naš život. S toga svima još jednom na srce stavljam : ne zaboravljajte, da nas Gospodin Isus Hrist neizmjerno ljubi i da se Njemu možemo utjecati s najvećim djetinjim pouzdanjem u svim našim duševnim i tjelesnim potrebama. Njegovo je Božje Srce puno saučešća prema svakomu. Ako na to priviknemo te se u svakoj potrebi budemo utjecali za pomoć Hristu Spasitelju, tad ćemo bezbroj puta iskusiti, »kako je dobar Gospod«, i u našim će srcima započeti gorjeti oganj ljubavi Božje. On će nas očistiti, posvećivati i sve više pridizati naša srca k Bogu — izvoru svake ljubavi i dobrote. A to je i prava naša svrha : da na ovome svijetu Boga spoznamo, da Ga ljubimo, da Mu služimo i da tako po smrti u nebo dođemo.

Eto, o ovim i sličnim stvarima promatrajmo kroz čitavo jubilejsko vrijeme.

Prije no što završim ovu svoju poslanicu, određujem slijedeće :

1. da svi svećenici kroz čitavo jubilejsko vrijeme o životu, muci, smrti, uskrsnuću i uzašašću G. Isusa Hrista propovijedaju na sve obične nedjelje u godini. Kao priručnik mogu upotrebiti lijepu knjigu o životu G. Isusa Hrista od dra Vimera, što ju je izdalo društvo sv. Jeronima u 3 sveske, ili životopis od Isusovca Meschlera.

2. Neka se barem svakog prvog petka u mjesecu obavi u crkvi pobožnost u čast G. Isusu Hristu ili Akatist. Gdje je moguće, neka se tom zgodom kaže kratka nauka iz muke G. Isusa Hrista.

3. Svi svećenici kod svake sv. Liturgije kroz čitavo jubilejsko vrijeme imadu u Velikoj i Suguboj Jekteniji uzimati po jednu prošnju za umirenje svega svijeta po nakani Sv. Oca. Na tu nakanu i svi vjernici neka žrtvuju svoje molitve, sv. pričesti i druga dobra djela kroz čitavo jubilejsko vrijeme. Svi neka što revnije pohađaju Službu Božju ne samo na nedjelje i praznike, nego po mogućnosti i u obične dane, neka se što češće ispovijedaju i primaju sv. pričest.

4. Preporučam da se u svakoj župi tečajem dviju godina obave ili prave misije, ili gdje to ne bi bilo moguće iz opravdanih razloga, neka se obavi barem trodnevna pobožnost po svećenicima iz dekanata. Predmet propovijedi neka bude iz života Hrista Spasitelja.

5. Preporučam, da se svaki prvi petak u mjesecu održi tvrđi post.

6. Preporučam, da na nakanu Sv. Oca mole vjernici u procesijama polazeći do obližnje kapele ili na groblje, ili u obližnje selo, kad to svećenici pronađu za zgodno i u dogovoru s ostalom braćom svećenicima istoga dekanata.

7. Otvorenje jubilejske godine neka se obavi na slijedeći način :

Uoči Blagovijesti na dan 6. travnja neka se u svim crkvama križevačke biskupije od 7—8 sati obavi na najsvečaniji način Moleben u čast G. Isusu Hristu i klanjanje pred otvorenim kivotom. Zvona neka zvone barem kroz četvrt sata, a gdje je običaj da na Zadušnu subotu zvona zvone kroz čitav sat na molitvu za pokojne, neka ondje i ovom zgodom zvone kroz čitav sat naviještajući svim vjernicima početak vanredne jubilejske godine — godine, koja nas osobitim načinom podsjeća na neizmjerno milosrđe i ljubav Hrista Spasitelja.

Izručujući svoju biskupiju, vjernike, svećenike i samoga sebe neizmjernom milosrđu Božjem i ljubavi Hrista Spasitelja, te zazivajući na sve »milosti velikago Boga i Spasa Našega Isusa Hrista« ostajem

U Križevcima, na drugu nedjelju Velikoga posta 1933.

DIONISIJE, vladika.